

“Me n’he anat a llocs llunyans per dir sense risc el que diríem d’aquí”

Joan Prats Sobrepere (Reus, 1940) s’ha estrenat com a novel·lista amb *L’illa afortunada* (Proa), premi Pere Calders 2005. Ha fet estudis sobre autors catalans contemporanis i ha estat catedràtic de Llengua i Literatura Catalanes.

—La novel·la és d’aventures però la trama permet que els personatges reflexionin sobre els camins d’alliberament que han de seguir els pobles sotmesos. Volíeu fer, en un mateix llibre, una novel·la d’aventures i una reflexió sobre l’independentisme, alhora?

—Sí, i tant! I possiblement passa en llocs llunyans per poder dir el que diríem si ho diguéssim d’aquí, sense el risc que t’enquadrin en una ideologia o un grup. I qui ho vulgui aplicar a casa nostra, que ho faci.

—Voleu que el lector ho apliqui?

—Sí. Penso que és un problema mundial i que es podria enfocar si fa no fa a tot arreu igual.

—Però no penseu que hi pot haver lectors que no pensen mai que es pugui establir un paral·lel entre Catalunya, o els Països Catalans, i un conjunt de petites illes del Pacífic?

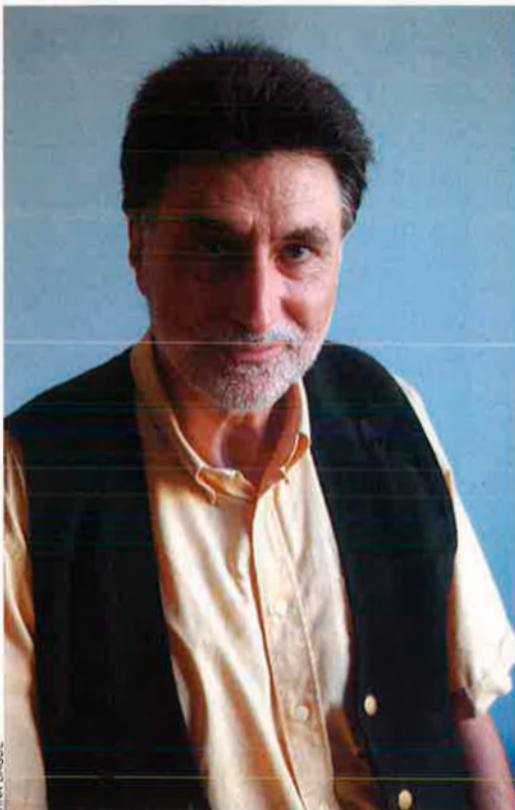
—Caram, el vaig claríssim, jo! És aquell principi de subsidiarietat. Si una cosa la pot fer un ens inferior, per què ha de venir un ens superior a dir-li què ha de fer?

—Poder parlar d’això en una novel·la va ser el que us va esportar a escriure-la?

—Això i també una altra cosa bastant important: la repercussió que pot tenir una actuació violenta sobre els personatges que la fan. Per això dono molta importància a Makea, aborigen apuntada a un grup d’alliberament. A la novel·la apareixen els dubtes, els remordiments, de la seva acció i en parla amb el noi protagonista, el jove suís Nikolaus, que està d’acord amb l’alliberament però refusa la violència. Ella la justifica, la creu necessària, per aconseguir la independència del país.

—Seria, aquest, l’únic tema de la novel·la?

—N’hi ha més, però no tan bàsics. Per exemple, si has d’afrontar responsabilitats que et condicionen la vida o fer el teu camí, sense imposicions. El protagonista ha de decidir si vol anar-se’n amb ella o fer de pare dels seus nebots. També s’hi

Joan Prats Sobrepere publica la novel·la *L’illa afortunada*, premi Pere Calders 2005, a Proa.

planteja la qüestió de la veritat i la mentida, que moltes vegades van molt barrejades.

—Per què heu utilitzat el gènere d’aventures, en una trama argumental política?

—Per no cansar el lector; que li passi bé la història. Si en té ganes, a més podrà reflexionar sobre les coses que passen. L’aventura hi és, però és dominada pel fons, per la història.

—No vàreu témer que les discussions ideològiques trenquessin el ritme del relat?

—Sí. Per evitar-ho he fet capítols curts, per una banda, i he fet que els personatges es moguin sempre. I a més he utilitzat un llenguatge molt quotidià. Així el relat no es fa gens feixuc.

—D’on i per què utilitzeu el recurs de fer que el protagonista expliqui la història a un desconegut que troba pel carrer?

—Perquè així es presenta com un fet viscut. De totes maneres, aquestes qüestions te les plantejges sovint a posteriori. Quan escrius, moltes coses les fas per intuïció.

—El personatge que engega la novel·la i que troba pel carrer el protagonista que relatarà la peripècia té més o menys la vostra edat. Sou vós?

—No. Pura coincidència. Tots els personatges són independents de l’autor, he intentat que ho siguin del tot. Si hi ha alguna cosa meva en algun d’ells és que no he aconseguit distanciar-me’n prou. M’he adonat que el perill de fer literatura és que pots quedar molt retratat i a mi no m’agrada l’exhibicionisme.

—L’illa és inventada, però no la zona, la Melanèsia. Per què l’heu triada?

—Vaig llegir coses relacionades sobretot amb les llengües oceàniques i em va entusiasmar aquella civilització molt simple, sense documents escrits, però molt veritable.

—El procés d’independència d’algunes d’aquelles illes no els ha pas fet prosperar.

—No és fàcil, en illes tan petites. La renda per càpita hi és baixíssima. Potser en comptes d’independència hagués estat millor una mena de confederació. No ho sé, és problemàtic. Ara, ningú no vol renunciar a l’estat un cop el té.

Lluís Bonada